

Noordelijke vakvrouwen maken naam in restauratieschilderwerk

‘Het is mooi om te zien wat er onder oude verflagen verborgen zit’

Ze hebben vaak de mooiste en meest bijzondere werkplekken ter wereld, vinden ze zelf. Door hun specialisaties restauratieschilderwerk en kleurhistorisch onderzoek staan Karin Veldman en Jantina Veltman regelmatig op de steiger in een prachtig middeleeuws kerkje of monumentaal pand. De sfeer die een dergelijke plek met zich meebrengt geeft het werk een bijzondere dimensie.

De meeste voldoening geeft het werken aan plafonds, vindt Karin Veldman. “Vooralszoon als ze veelkleurig zijn. Met alle ornamenten, kleurnuances en -verloopjes hebben sommigen wel 25 of meer verschillende kleuren. Dat is dus constant mengen en vergelijken. Als het er dan op zit, en het klopt, dan is

dat zo leuk.” Haar collega en bijna-naamgenoot heeft dezelfde voorkeur. “Al is het voorwerk, al het schoonmaken, plamuren en schuren, wel een mega-klus, hoor”, vult Jantina aan. De twee dames vormen samen Veldman en Veltman restauratie- en decoratieschilders uit Oudemolen (Drenthe).

Beiden komen ze uit de zorg, maar leerden elkaar kennen in de werkplaats van een antiekzaak. Daar ontdekten ze tijdens het opknappen van de meubelen hun passie voor het decoratievak. “We hadden nooit gedacht dat we op deze manier ons brood zouden gaan verdienen”, blikt Karin terug. “Pas na een cursus marmer- en houtimitaties bij de StudieClub Schilders werden we echt gegrepen door het virus. Toen we via via een decoratieklusje aangeboden kregen, ging de mond-tot-mondreclame hard. Tot we, zestien jaar geleden, volledig als decoratieschilders aan de slag gingen.”

Marmeren

Ieder bracht haar eigen kennis en vaardigheden mee in het bedrijf. Karin had als kind al een talent voor figuratief schilderen. Jantina besloot haar kennis verder te verbreden en volgde een opleiding aan het Hoger Instituut voor decoratie en restauratie Meylemans in België. “We begonnen heel decoratief met veel hout- en marmerimitaties, sjabloneren, dat soort werk”, vertelt ze. “Al snel kwamen we in contact met een architect die bezig was met een monumentaal pand. Daar hebben we een wolkenlucht en een kastenwand in houtimitatie geschilderd en mochten we

Met een scalpelmessje worden oude verflagen voorzichtig verwijderd, met bijzondere verrassingen tot gevolg

een kookeiland en enkele zuiltjes marmereen.” Het restauratieschilderwerk sprak hen meteen aan. “Je moet echter wel voet aan de grond zien te krijgen en je weten te bewijzen”, merkte Karin. “De eerste vijf jaar hebben we dan ook vooral tussen het decoreren door restauratie-ervaring opgedaan. Totdat juist die werkzaamheden de overhand begonnen te krijgen.” Spannend was die tijd wel voor de schilders. Karin: “We hebben alles in de praktijk geleerd en natuurlijk uit de cursussen die we onder meer bij het Nationaal Restauratie Centrum hebben gevolgd. Iedere keer leerden we weer een techniek bij: trompe l’oeil (zeer realistische schilderijen, red.), onderzoek van ondergronden, kleurhistorisch onderzoek. Hun sporen hebben de dames inmiddels wel verdiend. Veldman en Veltman restauratie- en decoratieschilders behoort tot één van de toprestauratiebedrijven van het noorden. “We doen vrijwel alles op hout en gips, veel

plafond- en orgelrestauraties en natuurlijk hout- en marmerimitaties”, vertelt Jantina. Door hun goede contacten met organisaties zoals de Stichting oude Groninger kerken hebben de dames al veel mooie projecten voor hun rekening mogen nemen. “Het is altijd mooi om te zien wat er onder oude verflagen verborgen zit en om te ontdekken hoe de vorige schilder gewerkt heeft”, vindt Karin. Soms laat een voorganger echter wel heel duidelijke tekenen achter. “Bovenop een orgel in het Groningse Niekerk vonden we een naam in ouderwets krullende letters. Het is toch bijzonder dat die persoon lang geleden op exact dezelfde plek heeft gestaan. We hebben ook een preekstoel gerestaureerd in Vierhuizen, waar de dorpskerk met geld van het televisieprogramma ‘De Restauratie’ helemaal werd opgeknapt. Toen we onder de preekstoel lagen om de eikenhoutimitatie te retoucheren, kwamen we een naam en jaartal tegen.”

Kleurhistorisch onderzoek

De laatste jaren bestaat iets minder dan de helft van het werk van de dames uit kleurhistorisch onderzoek. Jantina: “Recent hebben we de Prinsenhof in Groningen nog onder handen genomen. Een bekend monumentaal complex waarvan het oudste deel uit de vijftiende eeuw stamt en dat nu omgebouwd wordt tot hotel. In het verleden was daar al veel verbouwd en vervangen, dus het was behoorlijk speuren onder aftimmeringen om de kleurhistorie laagje voor laagje bloot te leggen.” De afwisseling tussen werken met je handen en je hoofd maakt het werk voor Karin en Jantina zo aantrekkelijk. Jantina: “Plafonds bijvoorbeeld geven veel voldoening omdat ze zienderogen opknappen, maar het is ook fysiek erg zwaar werk. Als je je dagenlang hebt moeten focussen op hele kleine details, dan is het erg fijn om een tijdje archiefonderzoek te doen of een onderzoeksrapport te schrijven.” ●